

[HOME](#) [REGIO'S](#) [SPORT](#) [EXTRA](#) [PUZZELS](#)[Alkmaar](#) [Noordkop](#) [West-Friesland](#) [IJmond](#) [Zaanstreek-Waterland](#) [Gooi](#) [Haarlem](#) [Uitgelicht](#)[Home >](#) [Regio >](#) [Haarlem](#)

Premium

De verkoop van de Haarlemse Groenmarktkerk was niet onontkoombaar, volgens kerkgemeenschap. 'Er waren alternatieven'

Feedback

De Groenmarktkerk van binnen

© Foto United Photos/Toussaint Kluiters

Katja Sobot

Gisteren om 11:19

HAARLEM

Tot het verdriet van de vaste kerkgangers wordt de Groenmarktkerk in Haarlem zo goed als zeker verkocht. Maar zo had het niet hoeven zijn, stelt Bernadette Meertens. De voorzitter van de stichting Nieuwe Vrienden van de Groenmarktkerk zag alternatieven. „De mogelijkheden voor kerken zijn eindeloos.”

Cadeau gedaan aan de pastoor, zegt ze. Meertens wijst naar het boek op tafel, 'De Kerk van Morgen'. Erin staan voorbeelden van kerken die niet (alleen) dienst doen als kerk maar bijvoorbeeld als lunchroom of vergaderruimte. Op die manier kunnen kerken met weinig kerkgangers toch inkomsten genereren om de kerk te onderhouden.

Met het boek had ze gehoopt de pastoor te inspireren. „Het is smullen, al die ideeën en mogelijkheden voor kerken”, zegt Meertens. „Maar ook triest, want dat gaat met onze kerk niet gebeuren.”

Eind juli maakte het parochiebestuur bekend dat de Groenmarktkerk (ook wel de H. Antonius van Padua kerk genoemd) hoogstwaarschijnlijk wordt verkocht aan evangelische kerkgemeenschap re:connect. Vanwege een terugloop in het aantal kerkgangers en een groeiend tekort aan middelen kon het bestuur de kerk niet langer onderhouden.

(Tekst gaat door onder de foto)

Jaarlijks heeft de kerk rond de 5000 bezoekers. Laatst kwam er man in de kerk wiens zus was gediagnosticeerd met kanker, vertelt Meertens. Hij was overmand door verdriet en deed een gebed. Meertens had gezien dat het hem goed deed. De kerk bracht hem de rust die hij nodig had. „Het is zonde dat de maatschappelijke en sociale rol van de kerk ondergeschikt blijkt aan het economische rendement.”

Concertzaal

Maar zelfs met oog op de financiën was de verkoop van de kerk niet onontkoombaar, meent Meertens. Want alternatieve manieren om inkomsten te genereren, zijn er genoeg.

„Koren en orkesten houden al jaren concerten in deze kerk. Het is natuurlijk ook een fantastische plek daarvoor. De akoestiek is een van de beste in Haarlem en het is een intieme kerk. Sommige kerken zijn lang en daardoor zit je ver van het altaar, maar hier niet. Dat maakt het een prachtige locatie voor allerlei bijeenkomsten.”

(Tekst gaat door onder de foto)

Feedback

Een van de ideeën van de stichting Nieuwe Vrienden van de Groenmarktkerk was dan ook om de kerk intensiever te exploiteren. Twee jaar geleden hadden leden een plan opgesteld om met onder andere de Pletterij culturele evenementen en activiteiten in de kerk onder te brengen. Een bevriende architect had al tekeningen gemaakt van hoe de kerk er met wat aanpassingen uit zou komen te zien.

„Als je het op grotere schaal wil verhuren, dan moet je daar wel de faciliteiten voor hebben. Zoals toiletten, een barretje en een garderobe. Dat is een investering die je er later weer uithaalt.”

Buurtbaken

Samen met andere vrijwilligers van de Groenmarktkerk waren ze op zoek geweest naar een koper. Van de opbrengsten van de evenementen zouden ze de kerk weer kunnen huren van de nieuwe eigenaar, die zou zorgen voor het onderhoud. Dit was alleen mogelijk als ook de pastorie meeverkocht zou worden en tot woningen zou worden omgebouwd. Ze moesten de stekker uit het idee trekken toen bleek dat de kerk solo werd verkocht aan een andere partij.

Maar er was nog een andere mogelijkheid om de kerk binnen de gemeenschap te houden. Gemeente Haarlem heeft dit voorjaar een subsidie binnengehaald voor het project 'Buurtbakens Haarlem' om met zeven kerken uit te zoeken welke maatschappelijke instellingen ruimte kunnen krijgen binnen de kerkgebouwen.

(Tekst gaat door onder de foto)

Bernadette Meertens had alternatieven gezien voor de kerksluiting

© Foto United Photos/Toussaint Kluiters

De leegloop van kerken is namelijk een bekend fenomeen en de gemeente hoopt zo de kerken een nieuwe nevenfunctie in de wijk te geven, bijvoorbeeld als locatie voor de voedselbank, taallessen of een spreekuur voor zorginstanties.

Gemiste kans

Meertens laat een filmpje zien waarin wordt verteld over het project. “Ik begin bijna te kwijlen als ik dit zo zie. We hadden hier zo graag aan mee willen doen. Maar de pastoor zag deelname aan het project niet zitten, want toen was al besloten om de kerk te verkopen. Een maatschappelijke bestemming van een kerk brengt financieel te weinig op. Vanwege geldgebrek sluit het bisdom kerken, maar daarmee verloochent ze haar fundamentele taak naar de mensen.”

De Groenmarktkerk had vanwege zijn ligging aan de 'sociale boulevard' heel goed binnen het project gepast, zegt Meertens. Rondom de kerk bestaat een netwerk van gelieerde gemeenschappen en sociale organisaties, zoals Stem in de stad, Haarlem Effect, buurtkeuken van Antonius en gespreksgroepen voor ex-verslaafden, om wat voorbeelden te noemen.

„Een gemiste kans voor de katholieke kerk in de Haarlemse binnenstad. Voor ons kan het niet meer, maar mijn boodschap aan andere gemeenschappen is: maak tijdig een plan om je kerk open te houden. Als de wil er is, zijn er mogelijkheden genoeg.”

Reactie pastoor Bart Putter

Bart Putter is de pastoor van de Groenmarktkerk en is sinds 1 juli ook de vicaris-generaal van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

„Natuurlijk is het spijtig dat we een kerk moeten afstoten. Niemand wil dat, wij van het bisdom ook niet. Maar het feit blijft dat het financieel onmogelijk is om alle katholieke kerken in de regio open te houden. Er moeten keuzes worden gemaakt.

Dat idee met de Pletterij is inderdaad eens genoemd door een van de vrijwilligers die wat contacten had en op eigen initiatief onderzoek heeft gedaan. Dat is te prijzen. Maar het idee is nooit gematerialiseerd in de zin van een serieus voorstel.

Wat betreft het project Buurtbakens: daar hebben we vanuit het parochiebestuur contact over gehad met de gemeente. Het project had als doel om te kijken wat er met kerkgebouwen kan gebeuren en hoe de kerkgemeenschappen kijken naar de toekomst van het gebouw. Maar op het moment dat het project bekend werd, was al besloten dat we de Groenmarktkerk zouden verkopen.

Het klinkt misschien zakelijk, maar we hebben die inkomsten ook echt nodig. Een zo hoog mogelijke opbrengst van de kerk is van groot belang zodat wij dat geld weer kunnen benutten voor de centrale katholieke gemeenschappen in de regio waar we voor de toekomst op inzetten.

We hebben vier jaar geleden al meegedeeld dat we de kerk zouden verkopen. Nu de verkoop dichterbij komt, komen er plotseling nieuwe ideeën naar boven over wat we anders hadden kunnen doen. Dat is begrijpelijk, het hoort bij de emoties die naar boven komen bij een kerksluiting. Voor ons is het al pijnlijk, maar voor de kerkgangers die al hun hele leven naar de kerk komen, is het nog veel zwaarder. Maar we hebben echt gekeken naar de mogelijkheden. Uit eindelijk lijkt deze uitkomst ons het beste om het voortbestaan van de katholieke gemeenschap in de regio te garanderen.”

De afgelopen twee jaar zijn vier katholieke kerken gesloten in de regio: de Mariakerk in Haarlem Noord, de Heilige Antoniuskerk in Aerdenhout, de Heilige Drie-eenheid in Bloemendaal en nu de Groenmarktkerk in de binnenstad van Haarlem. Theoloog en diaken Rob Mascini heeft onder andere in Haarlem kerksluitingen meegemaakt en schreef daarover het boek 'Nog is het licht in de tempel niet gedoofd'. Mascini presenteert op zaterdag 24 september om 14.00 uur zijn boek in de theologische boekwinkel 'Het Kruispunt' in Hoofddorp.

Feedback

[Tip de redactie](#)[Reageer →](#)

LEES MEER OVER

[haarlem](#)

MEER NIEUWS UIT HAARLEM

Plekje vrij in Zandvoort bij wooncomplex voor verstandelijk